

advokáta za opatrovníka pro toto společenstvo. Advokát jako opatrovník podal žalobu proti osobě, se kterou 2 členové nezapsaného společenstva uzavřeli smlouvu na dodání několika vagonů sena. Žalovaný namítal zmatečnost řízení hned v I. stolici, upíraje opatrovníku legitimaci k podání žaloby z této smlouvy odvolává se na § 8 zák., ze dne 9. dubna 1873 čís. 70 ř. z. a také vedle toho vytýkáje nedostatek soudního zmocnění k zavedení této rozepře. Druhá námitka byla odčiněna tím, že opatrovník dodatečně si vymohl a soudu předložil zmocnění okres. soudu k vedení této rozepře. První námitku však procesní soud — krajský soud v Uh. Hradišti — ignoroval a odsoudil žalovaného k náhradě škody pro nesplnění smlouvy. Odvolací soud v Brně změnil rozsudek, odepřev opatrovníku legitimaci k uplatnění nároků ze smlouvy uzavřené před zapsáním společenstva a odsoudil žalujícího opatrovníka k náhradě útrat sporu. Opatrovník podal dovolání, trváje na svém právu k zastupování společenstva, protože byl právoplatně jmenován opatrovníkem. Nejvyšší soud zrušil oba rozsudky i předcházející řízení jako zmatečné, vyhověl tedy námitce strany žalované, uplatněné hned v I. stolici, avšak ohledně útrat vyslovil, že se náklady řízení všech tří stolic navzájem zrušují.

Výrok o útratách založil na 3. odst. § 51 civ. ř. s.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 12. června 1923. Rv. II. 610-22.*) *Dr. Sušil.*

L I T E R Á R N Í   Z P R Á V Y.

Některé nové sbírky zákonů. Cíle nakladatelství »Československý Kompas« vydalo ve své sbírce »Komentované zákony československé republiky« v poslední době několik důležitých zákonů. O některých přinesl náš časopis zprávu již dříve (srv. str. 39). Jako sv. III b) vyšel doplněk III. sv. »Obecní zřízení« zpracovaný Vil. Kloubkem a obsahující nové zákony a na-

*) Pozn. zasilatelova. Výrok ten jest ohledně útrat zřejmě nesprávný, poněvadž eventualita dle § 3 odst. § 51 může nastati jen tenkrát, když žádná straně nemůže býti přičtena vina, že řízení bylo vedeno nebo dále vedeno, ač tu byly důvody zmatečnosti.

V daném případě přece opatrovník — advokát — musel znáti předpis § 8 zákona o společenstvech a podal žalobu přes jasné znění tohoto předpisu zákona, a vedl spor dale až do 3. stolice přes to, že žalovaný vytýkal zmatečnost včas.

řízení, které byly od vydání III. svazku vydány, a to až do srpna 1923, jakož i judikaturu nejvyššího správního soudu do téže doby sahající.

Jako sv. V. vydány byly »Československé daňové zákony«, jež sestavil Frant. Schwarz. Vydavatel obmezil se na prosté otisknutí zákonů a nařízení vydaných od převratu v našem státě. Tím ovšem není praktické potřebě mnoho pomoheno; neboť starší zákony (z doby Rakouska), převzaté naším státem a doplňované nyní našimi zákony, ve sbírce otištěny nejsou. Je pro čtenáře který hledá rychlé a spolehlivé poučení, zajisté velmi pochybnou výhodou, když čte na př. v zákoně ze dne 27. května 1919 č. 292 Sb. z. a n., jímž se mění zákon ze dne 25. října 1896 č. 220 ř. z., že jest připojití k tomu a tomu § tohoto zákona z r. 1896 nový dodatek a pod., ale marně hledá v celé sbírce právě tento, nyní měněný zákon z r. 1896. A tak mu nezbyvá jiného, než zase jíti do říšského zákoníka, najíti si tam zákon č. 220 z r. 1896 a přizpůsobovati si jej pracně podle zák. č. 292/1919 sám. Že se tím dostaví značné zklamání čtenářovo, je pochopitelné. Neboť očekával, že ve sbírce nesoucí nadpis »Československé zákony daňové« nebudou scházeti základní zákony daňové z doby předpřevratové, k nimž se dodatky a změny způsobené novými zákony vztahují.

Ve sv. VI. uveřejněny jsou zákony, vztahující se na »Státní občanství a domovské právo v republice Československé«, jež sestavili Jos. Žlábek a Vladimír Verner. Také zde máme určité námítky. Nezdá se nám vhodným postup zvolený při výkladu zákona č. 236 Sb. z. a n. Zde se otiskují jednotlivé §§ a i jen jednotlivé odstavce §§ tohoto zákona a mezi ně je vsunuto několik stran výkladů; tyto zase sestávají z citací jiných pramenů (na př. mírových smluv), načež se pokračuje v citaci zákona č. 236 Sb. z. a n. Při tom ještě pod čarou najdeme poznámky petitěm, takže věru sotva lze tento způsob nazvati přehledným. Neboť čtenář — a nesmíme zapomínati, že to nebude vždy jen vyškolený právník — se prostě nevyzná v tom, co je textem zákona a o který zákon vlastně jde, a co je — pokud to není ovšem pod čarou — jen komentářem. Různý typ sazby to spolehlivě nevyznačuje, a to tím méně, když i v zákoně č. 236, jenž je sazen borgisem, najdeme části garmondové (srv. hned na str. 9 při § 1 první odstavec), a naopak v komentáři, jenž je sazen garmondem, jsou nadpisy borgisové. A tak opravdu, chce-li čtenář býti jist tím, co je zákon a co komentář, nezbyvá mu, než aby nahlédl do Sbírký zákonů a nařízení sám; na př. na str. 15, kde pod nadpisem (borgisovým): »Čl. 5 smlouvy československo-

německé« čte pod č. 3 (zase borgisem) vlastně pokračování § 1 zákona č. 236 Sb. z. a n., totéž se opakuje na str. 21 a j.

Zcela jinak se vyjímá sv. VII obsahující »Zákon o nakladatelské smlouvě« upravený Ant. Hartmannem. Zde jde o podrobný a důkladný výklad nového zákona, lišící se od textu i zevně, takže je na první pohled patrné, co je textem zákona a co jeho výkladem. Že tento výklad je velmi pečlivý, rozumí se u Hartmanna samo sebou, obzvláště také proto, že autor měl na sdělení zákona přímý vliv. Dodatkem otištěna zákonná ustanovení o nakladatelské smlouvě platná v jiných státech.

Ve sv. IX. vydány Hartmannem »Advokátní a notářská sazba a soudní poplatky«, obsahující i příslušné předpisy, platné na Slovensku a P. Rusi; připojeny jsou poplatkové stupnice v obou částech státního území. Jak přirozeno, obmezuje se vydavatel na prosté otisknutí těchto předpisů. ale předesílá jim velmi cenné poznámky úvodní, vztahující se jak na advokátní, tak i na notářské sazby a zejména i na některé položky.

Jako sv. X. vyšel nedávno »Řád živnostenský« zpracovaný Dr. Bohumilem Štědrým a Dr. Rud. Buchtelou. Prozatím vyšel jen první díl, obsahující v první části živnostenský řád a v druhé části předpisy o živnostech koncesovaných, oboje doplněné všemi zákony vztahujícími se k těmto předpisům, jakož i výnosy úředními a nálezy správního soudu vídeňského (až do převratu) i našeho. Tento svazek vyniká důkladností, jež pamatuje na všechny jednotlivosti, takže se zajisté stane všem, kdož mají se živnostenským právem co činiti, brzy nepostradatelnou pomocí. Ačkoli zákon o živnostenských soudech bude pojat až do II. dílu, bylo by se snad doporučovalo, aby už při § 73 živnost. řádu bylo upozorněno také na § 5 zák. ze dne 27. listopadu 1896 č. 218 ř. z.

Ačkoliv všechny zde uvedené zákony jsou vydávány v téže sbírce, pohřešujeme při nich jednotnost jak ve vnitřní úpravě, tak i ve způsobu (obsahu i rozsahu) zpracování. Zdá se, že schází zde vrchní redakce a že se tudíž ponechává každému jednotlivému spolupracovníkovi, aby si upravil svou sbírku podle svého. Tím se ovšem stane nejenom, že každý téměř svazek této sbírky ve své vnitřní úpravě vypadá jinak, nýbrž lze také po stránce obsahové znamenati značné rozdíly. A to by nemělo býti. Poukážeme na známé sbírky Manzovy, Dallozovy a j., při nichž hlavně i v těchto směrech se klade váha na jednotnost, tak aby každý svazek sbírky byl pro toho, kdo se oň zajímá, stejně spolehlivým a cenným rádcem a pomocníkem. To nelze dosud

řící o všech svazcích vydávaných ve sbírce »Komentovaných zákonů československé republiky«. —

Ve »Sbírce zákonů československých«, vydávané v Brně (řídí prof. dr. Weyr) vyšly jako sv. XI. »Zákony o školách národních«. Jest vítati, že se nám v tomto důležitém a rozsáhlém, ale málo přehledném oboru dostává souborné, soustavné i přehledné pomůcky. Svazek obsahuje zatím základní předpisy o národním školství a dozoru ke školám, jež platí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, kdežto v dalších svazcích budou sestaveny předpisy o zřizování škol a právních svazcích učitelstva a předpisy platné na Slovensku a Podk. Rusi. Z doby před převratem jest podán text zákonů a řádu školního a vyučovacího, kdežto ostatní výnosy a nařízení jsou citovány jenom v poznámkách, takže si je může čtenář vyhledati ve starších sbírkách. Tím bylo ušetřeno také značně místa. Naproti tomu jsou předpisy vydané po převratu podány úplně. Text doplněn pod čarou vhodnými a stručnými poznámkami.

Těšíme se z toho, že vydavatelské činnosti našich zákonů nastává, jak viděti, zvýšený ruch a nepochybujeme o tom, že časem dosáhnou i naše sbírky svého vlastního ustáleného rázu, zdokonalení i obliby, jako je tomu u národů jiných. —a.

H O V O R N A.

K zákonu ze dne 11. prosince 1923 č. 8 z 1924.

Účelem zákona č. 8 z roku 1924 jest samozřejmě krok k unifikaci trestního řádu uherského, dosud na Slovensku platného, s trestním řádem platným v zemích koruny české. Má jím býti umožněno, aby okresní soud, sedřia v řízení v I. instanci a tabule v řízení odvolacím mohla vynésti rozsudek i za nepřítomnosti obžalovaného za podmínek v § 1. cit. zákona uvedených, které se celkem rovnají ustanovením korespondujícím trest. řádu v českých zemích platného. Zásada provedená v trestním řádu uherském téměř do krajnosti, že při líčeních trestních obžalovaný osobně musí býti přítomen, která platila veskrze — pouze stíhání pro přestupky vůbec a pro přečiny, pokud na tyto není trestu vězení, tedy pokud ohroženy byly trestem pouze peněžité pokuty, byla až dosud vyňata, — jest tu tedy prolomena, jistě nejen ve prospěch urychlení řízení, ale i přímo na prospěch obžalovaných samotných, jinž zajisté bylo obtíží